הבעל שם טוב אומר שאורח זה אור-ח' – אור של הספירה השמינית (בינה), שכן נרות חנוכה שמדליקים שמונה ימים – מדליקים **בפתח** הבית, ואת האורח מכניסים **בפתח** הבית, ו**לפתח** יש צורת האות ח'.

אחרי שראינו את הקשר בין חנוכה לאורח נעבור לסיפור השבועי על בית הכנסת אורחים שהיה קיים כאן עד לפני כשלושים שנה.

בכפר היה גר יהודי יקר מאוד ושמו ר' ישראל דמבינסקי זצ"ל, תלמידו של האדמו"ר מפסיאצנה. כאשר ר' ישעי'לה שפירא שכנע את היהודים לעלות לארץ ישראל, אמר האדמו"ר לר' ישראל לעלות לארץ. הוא כנראה עלה ממש בהתחלה (אבל אין על כך תיעוד), במאורעות 1929 (תרפ"ט – בהם נשרפה חלק גדול מכפר עטה) חזר דמבינסקי לפולין ורק בשנת 1936 חזר עם כל משפחתו לכפר עטה.

הוא היה הסנדלר של כפר עטה... וכיצד אותו חסיד וקדוש נהיה סנדלר?

כאשר תכנן לעלות לארץ ישראל אמר לו האדמו"ר מפסיאצנה שילמד מקצוע שיהיה לו ממה להתפרנס בארץ ישראל, הוא למד סנדלרות, וידועים דברי החתם סופר שיש מצווה להיות סנדלר בארץ ישראל.

וז"ל (תורת משה דברים פרק כ פסוק ה): "ולא לבד עבודת קרקע היא מצווה אלא לימוד כל האומנויות **משום ישוב וכבוד ארץ ישראל** שלא יאמרו לא נמצא בכל א"י **סנדלר** ובנאי וכדומה ויביאום מארצות רחוקות, ע"כ היה לימוד כל אומנות מצוה" (כמובן זה בעיקר שאדם מכוון בשביל כבוד ארץ ישראל).

דמבינסקי היה ירא שמים מאוד עבד חצי יום בסנדלריה בכפר עטה ואת שאר הזמן הקדיש ללימוד תורה. אמרו עליו שכל סנדל שתיקן היה מחזיק עד שיבה טובה. וכבר אמרו אמרו חז"ל שחנוך תופר מנעלים היה ועל כל תפירה ותפירה היה מיחד יחודים, ורגילים להעמיס בזה סודות גדולים. והיה אומר ר' ישראל מסלנט ז"ל: שהפירוש של "יחודים" הוא שהיה מדקדק בכל תפירה לעשותה כהוגן שתהיה מלאכתו בשפור ותיקון כראוי והיה חושב בשעת מעשה לשם מדת החסד, לשם זהירות מגזל ואונאה. באופן כזה הרי כל מעשה מכוון לשמו ית' וזהו יחוד הגמור.

בית הכנסת אורחים

לאחר השואה עם פטירתו של האדמו"ר מפסיאצנה נעשה ר' ישראל תלמידו של ר' אהרן ראטה בעל השומר אמונים אשר ביקר ועשה תקופה קצרה בקרית אתא, והתאכסן בביתו של ר' ישראל שהיה מקושר בלב ונפש אל הרבי. הוא הורה לו שלתיקון נפשו כדאי שיפתח הכנסת אורחים – וכן עשה.

כחסיד של שומר אמונים, החליט לעבור לירושלים, והשכיר את דירתו לר' שמעון בניש. עם הצהרת האו"ם על חלוקת הארץ ליהודים, פרצו מהומות והדרך לירושלים נעשתה קשה, מה גם שלא היה ברור מה יעלה בחלקה של ירושלים, לכן החליט שלא להשכיר את הצריף שלו, שהיה בסמוך לבית הכנסת הגדול, אלא להשאר לגור בכפר אתא.

בשל מצוקת הדיור, לא מצא ר' שמעון ביניש מקום אחר לגור, ובתור פשרה החליט ר' ישראל לחצות את הצריף הקטן לשנים. וכך חיו יחד במשך שנים אחדות. למרות הצריף המחולק הפך הצריף עד מהרה לכתובת להכנסת עוד ועוד אורחים.

היתה זו כתובתם הראשונה של פליטי שואה רבים שהגיעו לכפר אתא ללא קרוב וגואל כאשר כסותם לעורם בלבד, וכאן מצאו בית חם וארוחה חמה. ואפילו חתונה היו עושים שם לפליטי השואה.

דמבינסקי היה פעיל מאוד בקהילה. ביתו היה 'בית פתוח' לכל אנשי מוסדות החינוך בכפר עטה, הוא ייסד קרן לעזרה הדדית וגייס עבורה כספים. ר' ישראל היה גבאי צדקה ובכל הזדמנות היה אוסף כספים עבור צדקה לעניים, הכנסת כלה ועזרה לחולים.

הוא היה יהודי שגר בצריף קטן ללא בלטות (!) עד סוף ימיו בשנת תשל"ה, אבל לבית הכנסת האורחים הוא דאג למבנה מאבן ועל כך בעז"ה בפרק הבא (חלק מהחומר מהספר איש להבה).